

ճշմարիտ դատաստան ընել՝ կամ խելամուտ լինել, թող այսպիսի Վարդապետարանէ մը ճանաչեն կամ ուսանին՝ զոր Ազգային Հոգեւոր ժողովը քննէր է եւ ընդունէր, եւ զոր մեր Սուրբ Եկեղեցւոյ վեհադոյն Գլխներէն մէկը հրամայէր է որ տապգրուի եւ բոլոր Ազգային վարժարանաց մէջ ընդունուի : »

ՀԱՆԵԼՈՒԿ.

Ինձմէ անուշ ինչ բան կայ
Երբ ես պոյ ունիմ.
Ինձմէ լեղի ինչ բան կայ
Երբ ես պոյ լուսնիմ.
Ի՞նչ անէի պարսե կայ
Երբ պոյ զաւիս լուսնիմ.

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ ՀԱՆԵԼՈՒԿԻՆ Լուծումը

Մեր արգոյ բաժանորդաց մէկը Տ. Ե. Յ. Հաճեան, անցեալ ամսուան Հանելուկին լուծումը նրբամիտ ճարտարութեամբ գտեր է ու առ մեզ յուղարկեր :

ԱԶԳԱՏԵԱՅՔ

առ որդիս մեհրուժանայ

Ո՛ր, ձեզ ոչ, չիք, չիք յաջողուած
Ո՛վ ժանաք, առ ձեզ գոչե Աստուած.
Որ զ Հայրենեացդ ուրանայք սեր,
Եւ ըզնորուն խրնդրէք աներ.
Երկինք ըզձեզ դատապարտեն
Եւ Հայրենիք խոտեն մերժեն :
Ելէք իմենջ իրաց զընայք,
Անէ՛ճք այց չեն ճըշմարիտ Հայք.
Զի կայք իմենջ իրաց իրաց զընայք
Անէ՛ճք այց չեն ճըշմարիտ Հայք : (Իրկնեւ)

Իձեր ճակատ նըսեմաստուեր
Ըզդատակնիք տանիք դուք ձեր.
Իձենջ՝ ո՞վ դուք որդիք Քամայ,
Ամենայն ազգ զարշի սոսկայ.
Ասեն. Դա զձնող իւր անարգու,
Վա՛տ, Հայրենեացն է մատրնուս :
Ելէք իմենջ... եւ այլն.

Օ՛ն անդր.... ընդ մեզ չիք ձեր բաժին,
Խաւար ձեզ ակն ունի յետին.
Մեր Հայկն է հայր (1), Գրիգոր՝ Վանան,
Զեր հեղինակ՝ Սիւնեացն իշխան (2).
Զմեօք աստղ Հայկին յերկնուստ ցոլայ,
Զեզ՝ շանք սլքսակ Մենրոժանայ (3) :
Ելէք իմենջ... եւ այլն.

(1) Հայկ նախահայր ազգիս, յորոյ անուն պատուեմք զոչողուն զայն համաստեղութիւն՝ զոր օտարք յազգաց Օրիոն կոչեն :

(2) Սիւնեաց իշխան, Վասակ սիւնի մարզպան, որ ուրացաւ զհաւատոս որ իՔրիստոս, եւ մատնեաց զՀայաստան յուսով առնելոյ զնորա քաղաւորութիւն :

(3) Մենրոժան մատնիչ հայրենեաց եւ հաւատոյ, որ ընդդէմ Հայրենեացն զեն առեալ՝ իմքատայ քաղաքի քաղաքի քաղաքի պապական հրացեալ շաճիութիւն ընդ հենգս, եւ զարժանի մատնութեանն կրեաց պատուհան :

Կոստանդնուպոլիս, 29 հոկտեմբեր 1858.

Գերապատիւ Տեառք,

Մինչեւ ցայսօր ձեր պատուական ամսագիր Մասեաց Աղաւնոյն մէջ առաջարկուած Հանելուկները թէ եւ մասնաւորաց կողմանէ լուծուած ըլլալը տեսնուած չէ, բայց եւ այնպէս հրատարակելու յօժարելնուդ անտարակոյս ըլլալով, կհամարձակիմ այս անգամ վերջին հոկտեմբերի բերրին մէջ եղած Հանելուկը լուծելով ներկայ գրութեամբս ձեր Գերապատուութեանցը իմացունել, խնդրելով, որ երէ արժան դատիք, հրատարակելու բարեհաճութիւնը ընէք :

Հանելուկին լուծմունքն է, ԳԱՆԱԿ բառը, որուն երէ գլուխն ու վիզը այսինքն Գ եւ Ա գրերը մէկտեղ առնումք (ԳԱ) այբուքնին չորրորդ տառը կգտնեմք : Երբոր գլուխը (այսինքն առաջին գիրը) վերջընեմք՝ մեր սուրբ Լուսաւորչի հայր Անակը կլիշեմք : Եւ երբ (առաջին գիրը) այսինքն գլուխը չվերցունեմք այն ժամանակը պէտք է որ վախճումք իրմեն այսինքն Դանակն :

Մնամ Գերապատիւ Տեառցդ

Խոնարհ ծառայ.

ԵՂԻԱԶԱՐ Յ. ՀԱՏԵԱՆ.

LES ENNEMIS DE LA PATRIE

Aux fils de Mèroujan le traître.

Non : pour vous point de succès,
O perfides! c'est Dieu qui vous l'annonce.
Vous qui reniez l'amour de la Patrie,
Qui demandez sa ruine;
Les cieux vous condamnent,
La Patrie vous méprise et vous rejette.
Arrière! loin de nous;
Malédiction sur ceux qui ne sont pas de vrais Arméniens.
Que tardez-vous! éloignez-vous, éloignez-vous de nous;
Malédiction sur ceux qui ne sont pas de vrais Arméniens. (Bis.)

Sur votre front couvert d'opprobre
Vous portez le cachet de votre condamnation,
O fils de Cham! Vous n'inspirez que dégoût à toutes les nations;
A votre vue elles frissonnent,
Elles disent : Le voilà, celui qui méprise la source de ses jours,
Le voilà, le lâche, le traître à sa patrie.
Arrière! etc.

Allez! vous n'avez rien de commun avec nous;
Ce sont les ténèbres dernières qui vous attendent.
Notre père, à nous, c'est Haig (1); Grégoire est notre égide;
Votre guide, à vous, c'est le prince de Sunik (2);
Sur nous respandit du ciel l'étoile de Haig,
Sur vous la broche enflammée qui servit de couronne à Mèroujan (3),
Arrière! etc.

(1) Haig, père de la nation arménienne, a donné son nom à la brillante constellation d'Orion.

(2) Prince de Sunik, (Vassag le traître.) Chef des princes arméniens après la chute des Arsacides, au ve siècle, il trahit sa religion et sa patrie dans le but de devenir roi d'Arménie, grâce au secours des Perses.

(3) Mèroujan, prince arménien qui, dans l'espoir d'obtenir le trône, vendit sa patrie aux Perses. Mais Sempat, général arménien de la famille Pakradouni à laquelle appartenait le droit de couronner les rois, le vainquit et le fit prisonnier. L'entraînant ensuite dans une chaumière près du champ de bataille, il s'empara d'une broche enflammée, l'arrondit en forme de couronne et la lui mit sur la tête.